

20/5/2022

Q.P. Code - 92536

Evidence

LUB sem - VI / BLS sem - X

Indian Evidence Act, 1872 MCQs 30 MARKS

20 MCQs Each Question carry 1.5 Marks

1. Generally dying declarations are admissible as evidence under-

- Section 20 of the Indian Evidence Act, 1872
- Section 25 of the Indian Evidence Act, 1872
- Section 32 of the Indian Evidence Act, 1872
- Section 35 of the Indian Evidence Act, 1872

साधारणपणे मृत्यूच्या घोषणा खालील पुरावा म्हणून स्वीकारल्या जातात-

- भारतीय पुरावा कायदा, 1872 चे कलम 20
- भारतीय पुरावा कायदा, 1872 चे कलम 25
- भारतीय पुरावा कायदा, 1872 चे कलम 32
- भारतीय पुरावा कायदा, 1872 चे कलम 35

2. Accused wants to submit a document for consideration under section 35 of the Indian Evidence Act, 1872. In which of the following cases will the document become irrelevant?

- It is not an entry made in public or other official book, register or record
- It does not deal with a fact in issue
- It does not deal with a relevant fact
- It is not an entry made by public servant

आरोपीला भारतीय पुरावा कायदा, 1872 च्या कलम 35 अंतर्गत विचारार्थ दस्तऐवज सादर करायचा आहे. खालीलपैकी कोणत्या प्रकरणात कागदपत्र असंबद्ध होईल?

- ही सार्वजनिक किंवा इतर अधिकृत पुस्तक, नोंदणी किंवा रेकॉर्डमध्ये केलेली नोंद नाही
- हे प्रकरणातील वस्तुस्थितीला सामोरे जात नाही
- हे एका संबंधित वस्तुस्थितीला सामोरे जात नाही
- ही लोकसेवकाने केलेली नोंद नाही

20/5/2022

Evidence

Q.P. Code 92536

3. Definition of secondary evidence has been given under _____ of the Indian Evidence Act, 1872?

- a. Section 61
- b. Section 62
- c. Section 63
- d. Section 64

भारतीय पुरावा कायदा, 1872 अंतर्गत दुय्यम पुराव्याची व्याख्या दिली गेली आहे?

- a कलम 61
- b कलम 62
- c कलम 63
- d कलम 64

4. Which of the following sections of the Indian Evidence Act, 1872 gives provisions regarding proof as to electronic signatures?

- a. Section 67
- b. Section 67A
- c. Section 67B
- d. Section 67C

भारतीय पुरावा कायदा, 1872 मधील खालीलपैकी कोणते कलम इलेक्ट्रॉनिक स्वाक्षरीबाबत पुराव्याच्या तरतुदी देते?

- a. कलम 67
- b. कलम 67A
- c. कलम 67B
- d. कलम 67C

5. Which of the following statements hold true for section 154 of the Indian Evidence Act, 1872?

- a. The Court is bound to give leave if the requirements are met
- b. The witness must be declared hostile before making a plea under this section

- c. The Court can give the leave under this section suo motu
d. All of these

खालीलपैकी कोणते विधान भारतीय पुरावा कायदा, 1872 च्या कलम 154 साठी खरे आहे?

- a. आवश्यकता पूर्ण झाल्यास न्यायालय सुट्टी देण्यास बांधील आहे
b. या कलमांतर्गत याचिका करण्यापूर्वी साक्षीदाराला विरोधी घोषित करणे आवश्यक आहे
c. न्यायालय या कलमांतर्गत स्वतः हून सुट्टी देऊ शकते
d. या सर्व

6. A person summoned to produce a document-

- a. Does not become a witness in the case unless he is called as a witness
b. Automatically becomes a witness in the case
c. Automatically becomes an hostile witness in the case
d. Can be cross examined without being called as a witness

एखाद्या व्यक्तीला कागदपत्र सादर करण्यासाठी बोलावले आहे-

- a. त्याला साक्षीदार म्हणून बोलावल्याशिवाय खटल्यात साक्षीदार होत नाही
b. आपोआप खटल्यात साक्षीदार होतो
c. आपोआप खटल्यात विरोधी साक्षीदार बनतो
d. साक्षीदार म्हणून न बोलावता उलटपासणी केली जाऊ शकते

7. What does not include in court as per Evidence Act?

- a. Lower civil courts
b. Arbitrator
c. Tribunals
d. Labour Courts

पुरावा कायदानुसार न्यायालयात काय समाविष्ट नाही?

- a. खालची दिवाणी न्यायालये
b. लवाद

- c. न्यायाधिकरण
- d. कामगार न्यायालये

8. When the documents have been divided into many parts, then every part of documents is considered an evidence.

- a. Secondary
- b. Cancelled
- c. Primary
- d. Rejected

जेव्हा कागदपत्रे अनेक भागांमध्ये विभागली जातात, तेव्हा कागदपत्रांचा प्रत्येक भाग पुरावा मानला जातो.

- a. दुय्यम
- b. रद्द केले
- c. प्राथमिक
- d. नाकारले

9. Who has to give certified copies?

- a. Private person
- b. Public Officials
- c. Traders
- d. All of the above.

प्रमाणित प्रती कोणाला द्याव्या लागतात?

- a. खाजगी व्यक्ती
- b. सार्वजनिक अधिकारी
- c. व्यापारी
- d. वरील सर्व.

10. Proof of admitted fact is...

- a. Not Necessary
- b. Not permitted

- c. Not relevant
- d. Not admissible

मान्य केलेल्या वस्तुस्थितीचा पुरावा आहे...

- a. आवश्यक नाही
- b. परवानगी नाही
- c. संबंधित नाही
- d. मान्य नाही

11. Credit of Witness cannot be impeached by stating that_____

- a. Witness is unworthy of credit
- b. He has taken bribe
- c. Contradiction in witness statement
- d. He is relative of victim

साक्षीदाराचे श्रेय ___ असे सांगून महाभियोग चालवू शकत नाही

- a. साक्षी श्रेयास पात्र नाही
- b. त्याने लाच घेतली आहे
- c. साक्षीदाराच्या विधानात विरोधाभास
- d. तो पीडितेचा नातेवाईक आहे

12. How many witnesses are necessary?

- a. Minimum two witnesses.
- b. Not more than 7 witnesses
- c. No particular number provided by law
- d. Depends upon court

किती साक्षीदार आवश्यक आहेत?

- a. किमान दोन साक्षीदार.
- b. 7 पेक्षा जास्त साक्षीदार नाहीत
- c. कायद्याद्वारे कोणतीही विशिष्ट संख्या प्रदान केलेली नाही

d. न्यायालयावर अवलंबून आहे

13. The Doctrine of Estoppel is a

- a. Substantive Law
- b. Rule of Equity
- c. Rule of Evidence
- d. Law of Pleading

एस्टोपेलची शिकवण

- a. मूलतत्त्व कायदा
- b. इक्विटीचा नियम
- c. पुराव्याचा नियम
- d. विनवणी कायदा

14. A lawyer received certain instructions from his client as his legal advisor, which is confidential in nature. In the absence of the client, the lawyer was called to lead evidence of confidential information. Under which Section the lawyer is protected not to disclose the Information?

- a. Section 126
- b. Section 131
- c. Section 129
- d. Section 112

वकिलाला त्याच्या क्लायंटकडून त्याचे कायदेशीर सल्लागार म्हणून काही सूचना मिळाल्या, ज्या गोपनीय असतात. क्लायंटच्या अनुपस्थितीत, वकिलाला गोपनीय माहितीचा पुरावा देण्यासाठी बोलावण्यात आले. कोणत्या कलमानुसार वकिलाला माहिती उघड न करण्याचे संरक्षण दिले जाते?

- a. कलम 126
- b. कलम 131
- c. कलम 129
- d. कलम 112

15. A 'Mute Evidence' given in writing by a deaf person in an open court shall be deemed as-

- Documentary evidence
- Hearsay evidence
- Oral evidence
- Primary evidence

खुल्या कोर्टात कर्णबधिर व्यक्तीने लेखी दिलेला 'निःशब्द पुरावा' असे मानले जाईल-

- कागदोपत्री पुरावा
- श्रवण पुरावा
- तोंडी पुरावा
- प्राथमिक पुरावा

16. Which of the following is included in the definition of Evidence by the Information Technology Act, 2000

- Social Media
- Electronic record
- E-mail
- Compact Disk

माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 द्वारे पुराव्याच्या व्याख्येत खालीलपैकी कोणते समाविष्ट केले आहे

- सामाजिक माध्यमे
- इलेक्ट्रॉनिक रेकॉर्ड
- ई-मेल
- कॉम्पॅक्ट डिस्क

17. In which of the following cases the Supreme Court of India said that it is not an absolute rule of law that, a dying declaration must be corroborated by other evidence before it can be acted upon?

- Sharad Birdhichand Sarda vs. The State of Maharashtra
- Pakala Narayana Swami vs. The Emperor
- Kaushal Rao vs. The State of Bombay

d. Harjit Kaur vs. The State of Punjab

खालीलपैकी कोणत्या प्रकरणांमध्ये भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाने म्हटले आहे की हा कायद्याचा पूर्ण नियम नाही की, मृत्यूच्या घोषणेवर कारवाई करण्यापूर्वी इतर पुसच्यांद्वारे त्याची पुष्टी करणे आवश्यक आहे?

- शरद बर्धीचंद सारडा विरुद्ध महाराष्ट्र राज्य
- पाकला नारल्यारिया स्वामी विरुद्ध समाट
- कौशल राव विरुद्ध द स्टेट ऑफ बॉम्बे
- हरजित कौर विरुद्ध पंजाब राज्य

18. A was in custody on charge of murder. -B, a fellow prisoner, came to him and said, 'I wish you would tell me how you murdered the boy'. 'A' replied, 'Will you be upon your oath not to mention what I tell you?' 'B' promised. 'A' then made a statement. It was held that this was not such inducement to confess as would render the statement inadmissible was held in

- Rex vs. Shaw
- R vs. Malone
- R V/s Bree
- R vs. Sharp

ए हा खुनाच्या आरोपाखाली कोठडीत होता. -ब, एक सहकारी कैदी त्याच्याकडे आला आणि म्हणाला, 'तुम्ही त्या मुलाचा खून कसा केला ते मला सांगाल'. 'अ' ने उत्तर दिले, 'मी तुम्हाला जे सांगतो त्याचा उल्लेख न करण्याची तुमची शपथ असेल का?' 'बी' वचन दिले. 'अ' नंतर निवेदन दिले. कबुली देण्याचे हे असे प्रलोभन नव्हते, असे मानले गेले की विधान अग्राह्य ठरेल.

- रेक्स विरुद्ध शॉ
- आर विरुद्ध मॅलोन
- आर व्ही/एस ब्री
- आर वि. शार्प

19. In which suits are such facts relevant which enable the court to determine the amount of damages which ought to be awarded?

- All Suits
- Suits for damages
- Suits for recovery of specific immovable property
- Suits for recovery of specific movable property

कोणत्या दाव्यामध्ये अशी तथ्ये संबंधित आहेत जी न्यायालयाला किती नुकसान भरपाई दिली जावी हे निर्धारित करण्यास सक्षम करतात?

- सर्व सूट
- नुकसानीसाठी दावे
- विशिष्ट स्थावर मालमतेच्या पुनर्प्राप्तीसाठी दावे
- विशिष्ट जंगम मालमतेच्या पुनर्प्राप्तीसाठी दावे

20. Which one of the following does not refer to "facts which need not be proved"?

- Facts which the parties agree to admit at the hearing
- Facts which agents of the parties agree to admit at the Hearing
- Facts of which the Court will take judicial notice.
- Facts of cases based on circumstantial evidence

खालीलपैकी कोणते "तथ्ये जे सिद्ध करणे आवश्यक नाही" चा संदर्भ देत नाही?

- सुनावणीच्या वेळी पक्ष मान्य करण्यास सहमत असलेले तथ्ये
- पक्षांचे कोणते एजंट सुनावणीच्या वेळी कबूल करण्यास सहमत आहेत ते तथ्ये
- ज्या तथ्याची न्यायालय न्यायालयीन दखल घेईल.
- परिस्थितीजन्य पुराव्यावर आधारित प्रकरणांचे तथ्ये

*****

2015/2022

Q.P. Code - 92536
Evidence

Indian Evidence Act, 1872 DTQ 30 MARKS

**ALL QUESTIONS ARE COMPULSORY
(Each Question carry 3 Marks)**

1. When is the conduct of accused person relevant in the court of law?
Explain.

आरोपी व्यक्तीचे वर्तन कायद्याच्या न्यायालयात कधी संबंधित असते? स्पष्ट करणे

2. Write a note on Public Documents.

सार्वजनिक दस्तऐवजांवर एक टीप लिहा.

3. How much of information received from the accused may be proved?
Explain

आरोपीकडून मिळालेली माहिती किती सिद्ध होऊ शकते? स्पष्ट करणे

4. State difference between Confessions and Admissions.

कबुलीजबाब आणि प्रवेशामधील राज्य फरक

5. Write the difference between Estoppel and Res Judicata.

एस्टोपेल आणि रेस ज्युडीकाटा मधील फरक लिहा.

6. Who is a hostile witness? Who cross-examines the hostile witness?

विरोधी साक्षीदार कोण आहे? विरोधी साक्षीदाराची उलटतपासणी कोण करतो?

7. Write a note on Blind and Dumb Witness.

अंध आणि मुका साक्षीदार वर एक टीप लिहा.

8. State difference between Direct Evidence and Hearsay Evidence.

डायरेक्ट एव्हिडन्स आणि हेअरसे एव्हिडन्समधील राज्य फरक.

9. A obtained a copy of certain document, where he had No Right to Inspect. He intends to admit this document in the Court as Evidence and therefore, has come to you for advice for following:

a. Can A admit this document as Evidence? Give proper reasons.

b. What are rules for Evidence for Certified Copies of Public Documents.

Evidence

एका विशिष्ट दस्तऐवजाची प्रत मिळवली, जिथे त्याला तपासणी करण्याचा अधिकार नव्हता. हा दस्तऐवज न्यायालयात पुरावा म्हणून मान्य करण्याचा त्याचा इरादा आहे आणि म्हणून, खालील सल्ल्यासाठी तो तुमच्याकडे आला आहे:

a हा दस्तऐवज पुरावा म्हणून मान्य करू शकतो का? योग्य कारणे द्या.

b सार्वजनिक दस्तऐवजांच्या प्रमाणित प्रतींसाठी पुराव्यासाठी काय नियम आहेत.

10. Write a note on Presumption in certain offences.

काही गुन्ह्यांमध्ये गृहीत धरण्यावर एक टीप लिहा.

11/11/22

Q.P. - 10010901

(2 Hours)

[Total Marks: 60]

N.B: 1. All questions are compulsory

2. Figures to the right indicate full marks

Q.1 Answer the following in one or two sentences (Any six)

(12)

- a. What are leading questions?
- b. When can a witness be re-examined?
- c. When can a witness be compelled to answer a question?
- d. Define the term 'fact-in-issue'.
- e. Define the term 'Affidavit'.
- f. What are extra - judicial confession?
- g. Explain Res Gestae.
- h. Which facts must be proved?
- i. Which facts must be proved by oral evidence?
- j. On whom 'Burden of proof' lies?.

Q.2 Write short notes on (Any two)

(12)

- a. Presumption relating to documents thirty years old
- b. Difference between Admission and Confession
- c. Discuss exclusion of hearsay evidence
- d. Burden of proof

Q.3 Answer the following with reasons (Any two)

(12)

a. A witness during examination-in-chief forgets the statement given to the police due to lapse of time.

i. Can the witness refresh his memory?

ii. What will the prosecutor do if the witness turns hostile?

b. P was accused of murdering her nephew. She was sent to police custody and then was taken for medical examination. At the time when she was being examined by the doctor, P confessed to the doctor that she murdered her nephew. The policeman who brought P was standing outside the medical examination room and overheard this -

i. Is the confession made by P to the doctor admissible in evidence? State your answer with proper reason.

ii. Explain the binding effect of such confession on P.

11/11/22

3L00116 - LLB Sem VI (old)

Paper / Subject Code: 35604 / Law of Evidence.

QP :- 10010901

c. Genuineness of a signature on a document was in dispute, Parties produced evidence and the written report of the handwriting expert but did not examine the handwriting expert.

i. Whether the oral examination of the handwriting expert is mandatory?

ii. Whether the court declare the document as forged document only on the basis of expert's opinion?

d. Mohan an adopted son of Radhaben files a suit against Kantilal the brother of deceased Radhaben claiming that his deceased mother had left all her property for him and he is the only successor to the intestate property. Kantilal denies the fact of Mohan's lawful adoption. Mohan wants to file a suit for declaration of successor and title to the suit property.

i. Is the suit maintainable?

ii. On whom does the burden of proof lies and why?

Q.4 Answer the following in detail (Any two)

(12)

a. Explain the law relating to proof of attested documents.

b. Explain the rules regarding Hearsay Evidence. State the exceptions thereto, if any.

c. "Oral evidence in all cases must be direct". Explain this rule with illustration and exceptions.

d. Explain in detail different types of communications.

11/11/22

3200116 - LLB VI 2019

Paper / Subject Code: 35604 / Law of Evidence.

Q.P.:- 10010901

(२ तास)

[गुण : ६०]

प्र.१ खालीलपैकी एक किंवा दोन वाक्यात उत्तर लिहा (कोणतेही सहा)

(१२)

- अ. अग्रगण्य प्रश्न कोणते आहेत?
- ब. साक्षीदाराची पुन्हा तपासणी केव्हा करता येईल?
- क. एखाद्या साक्षीदाराला प्रश्नाचे उत्तर देण्याची सक्ती केव्हा केली जाऊ शकते?
- ड. 'वाद तथ्य' याची व्याख्या स्पष्ट करा
- इ. 'प्रतिज्ञापत्र' याची व्याख्या स्पष्ट करा
- फ. बिगर न्यायालयीन कबुलीजबाब म्हणजे काय?
- ग. रेस गेस्टी स्पष्ट करा.
- ह. कोणते तथ्य सिद्ध करणे आवश्यक आहे?
- ई. तोंडी पुराव्यांद्वारे कोणती तथ्ये सिद्ध करणे आवश्यक आहे?
- ज. शाबितीची जबाबदारी कोणावर असते?

प्र.२ टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

(१२)

- अ. तीस वर्षे जुन्या कागदपत्रांशी संबंधित गृहीतक
- ब. कबुली आणि कबुलीजबाब यातील फरक सांगा
- क. सुनावणीच्या पुराव्याच्या वगळण्यावर चर्चा करा
- ड. शाबितीची जबाबदारी

प्र.३ खालील प्रश्नांची कारणांसह उत्तर लिहा (कोणतेही दोन)

(१२)

अ. कोर्टात, मुख्य परीक्षेच्या वेळी साक्षीदार वेळ गेल्याने, पोलिसांना दिलेला जबाब विसरतो

- a. साक्षीदाराला, त्याची स्मिती ताजी करता येईल का?
- b. जर साक्षीदार विरोधी झाला तर फिर्यादी काय करेल?

ब. 'पी' वर तिच्या भाच्याच्या हत्येचा आरोप होता. तिला पोलिस कोठडीत पाठवण्यात आले आणि नंतर वैद्यकीय तपासणीसाठी नेण्यात आले. जेव्हा तिची डॉक्टरांकडून तपासणी केली जात होती, तेव्हा 'पी' ने डॉक्टरकडे कबुली जबाब दिला की तिने आपल्या भाच्याची हत्या केली. 'पी' ला घेऊन आलेला पोलिस अधिकारी वैद्यकीय तपासणी कक्षाच्या बाहेर उभा होता आणि त्याने हे ऐकले -

i 'पी' ने डॉक्टरांना दिलेला कबुलीजबाब पुरावा म्हणून मान्य होईल का? योग्य कारणांसह आपले उत्तर सांगा.

ii 'पी' वर सदर कबुलीजबाब बंधनकारक आहे का हे स्पष्ट करा.

क. दस्तऐवजावरील स्वाक्षरीची वास्तविकता वादात होती. पक्षांनी पुरावे सादर केले आणि हस्ताक्षर तज्ञाचा लेखी अहवाल दिला परंतु हस्तलेखन तज्ञाची तोंडी तपासणी केली नाही.

i हस्ताक्षर तज्ञाची तोंडी परीक्षा अनिवार्य आहे की नाही?

ii केवळ तज्ञांच्या मताच्या आधारे न्यायालयाने दस्तऐवज बनावट दस्तऐवज म्हणून निर्णय करू शकते का?

ड. राधाबेनचा दत्तक मुलगा मोहन याने मृत राधाबेनचा भाऊ कांतिलाल याच्याविरुद्ध दावा दाखल केला की त्याच्या मृत आईने त्याच्यासाठी आपली सर्व मालमत्ता सोडली होती आणि तो मालमत्तेचा वारसदार आहे. मोहनला कायदेशीर दत्तक घेतल्याची वस्तुस्थिती कांतिलाल नाकारतात. मोहनला खटल्याच्या मालमत्तेचा उत्तराधिकारी आणि मालकीहक्क घोषित करण्यासाठी दावा दाखल करायचा आहे.

i दावा राखणे योग्य आहे का?

ii पुराव्यांचा भार कोणावर आणि का आहे?

प्र.४ खालील तपशीलवार उत्तर लिहा (कोणतेही दोन)

(१२)

अ. साक्षांकित कागदपत्रांच्या पुराव्याशी संबंधित कायद्याचे स्पष्ट करा.

ब. ऐकीव पुराव्यांसंबंधीचे नियम स्पष्ट करा. या संबंधित काही अपवाद असल्यास ते सांगा.

क. "सर्व प्रकरणांमध्ये तोंडी पुरावांचा प्रत्यक्ष असणे आवश्यक आहे" हा नियम उदाहरणासह आणि अपवादासह स्पष्ट करा.

ड. विविध प्रकारच्या संप्रेषणांचे तपशीलवार वर्णन करा

Date :- 8/5/2023

LLB Sem - VI

Paper / Subject Code: 35612 / Law of Evidence

Q.P. code - 10028360

(Time: 2 Hours)

[Marks: 60]

- NB: 1) All questions are compulsory
2) Figures to the right indicate full marks

Q1) Answer the following in two sentences (Any 6)

12

- Define "Secure Digital Signature"
- Define "Affidavit"
- What is "Conclusive Proof"
- Who is a "Hostile witness"
- What is meant by "Professional communications"
- Explain "Fact in issue" and "Fact in Law"
- What is "refreshing memory"
- Explain "handwriting expert"
- Explain "Dumb witness"
- Who is an "Accomplice"

Q2) Write short notes (Any 2)

12

- Documents 30 years old.
- Ambiguous document
- Hearsay evidence
- Secondary evidence

Q3) Solve any two of the following with reasons

12

- A) "M" a public servant asked for (demanded) a bribe money from "X". On the basis of the information given by "X", the anti - corruption bureau laid a trap. "M" was caught red-handed while accepting the bribe from "X" in the presence of "Y" and "Z" Panch witnesses. In this

Date:- 8/5/2023

LLB Sem - VI

Paper / Subject Code: 35612 / Law of Evidence

Q.P. Code: 10028360

situation "Y" turned hostile and "Z" was not traceable for giving evidence in court

- i) What is evidence value of "Y" hostile witness.
  - ii) Can "X", "Y" and "Z" be regarded as accomplices.
- B) In a rape and murder case, the post-mortem report stated that there was commission of assault on the "Girl" before her death. But the doctor who examined her forgot to mention the injury and the word sexual assault or rape in his report. In this situation
- i) Can the statement of doctor who has explained his version in detail and his reason for omitting the minute details in post-mortem report be relied upon
  - ii) What is the evidence value of the medical officer and can the accused be convicted based on this statement
- C) A Prisoner was charged with man-slaughter over killing a person by driving over him. "Mr. X" who was passing by happened to be a chance witness who saw the vehicle driven by at a very rapid speed, but did not see the accident. Immediately after, on hearing the victim groan, he went up to him and asked him what was the matter. The victim before dying made a statement to "X" as to the cause of the injury and also described the vehicle that knocked him, but before he could describe the driver he died. In this situation
- i) Can the statement made by the victim to "Mr. X" be considered as a dying declaration?
  - ii) Can "Mr. X" be considered as a chance witness? Who is a chance witness?

Q4) Answer the following in Detail (Any 2)

24

- 1) "Evidence may be given of Facts-in-issue." analyze the statement critically.
- 2) Define "Evidence". What are the different kinds of evidence?
- 3) Explain "Electronic evidence"
- 4) Explain Character when relevant in civil and criminal cases?

Date :- 8/15/2023

LUB Sem-VI

Q.P. Code - 10028360

Paper / Subject Code: 35612 / Law of Evidence

(वेळ: २ तास)

[गुण:६०]

- NB: 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत
२) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात

Q1) खालील प्रश्नांची एक ते दोन वाक्यांमध्ये उत्तर द्या (कोणतेही 6)

12

- "सुरक्षित डिजिटल स्वाक्षरी" परिभाषित करा.
- "प्रतिज्ञापत्र" परिभाषित करा.
- "निर्णायक पुरावा" म्हणजे काय?
- उलटलेला साक्षीदार म्हणजे कोण?
- "व्यावसायिक संप्रेषण" (professional communication) चा अर्थ काय आहे.
- "वादतथ्ये - मुद्देगोष्टी" (Fact in Issue) आणि "कायद्याचे तथ्ये" (Fact in Law) स्पष्ट करा.
- "स्मृतीला उजाळा देणे" म्हणजे काय.
- "हस्ताक्षर तज्ञ" याचा अर्थ समजावून सांगा.
- "मुका साक्षीदार" याचा अर्थ समजावून सांगा.
- सह अपराधीचा अर्थ सांगा.

Q2) टीप लिहा (कोणत्याही 2)

12

- 30 वर्षे जुनी दस्तऐवज.
- संदिग्ध दस्तऐवज
- ऐकीव पुरावा
- दुय्यम पुरावा

Q3) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची करणासहित उत्तरे लिहा

12

- "एम" नावाच्या शासकीय सेवकाने "X" कडून लाचेची रक्कम मागितली. X ने दिलेल्या माहितीच्या आधारे लाचलुचपत प्रतिबंधक विभागाने सापळा रचला. "M" ला "Y" आणि "Z" या पंच साक्षीदारांच्या उपस्थितीत "X" कडून लाच घेताना रंगेहात पकडण्यात आले. या परिस्थिती मध्ये "Y" आपल्या साक्षीपासून उलटला. (turned hostile) आणि "Z" न्यायालयात साक्ष देण्यासाठी सापडत नाही
  - उलटलेला साक्षीदार "Y" यांनी दिलेल्या साक्षीची मूल्य काय आहे?
  - "X", "Y" आणि "Z" यांना सहआरोपी मानले जाऊ शकतात का?

Date: - 8/15/2023

LLB Sem - VI

Paper / Subject Code: 35612 / Law of Evidence

G.P. code - 100 28360

- ब) एका बलात्कार आणि खून प्रकरणात, पोस्टमॉर्टम अहवालात असे म्हटले आहे की मुलीच्या मृत्यूपूर्वी तिच्यावर हमला करण्यात आला होता. परंतु ज्या डॉक्टरने तिची तपासणी केली ते त्यांच्या अहवालात दुखापत आणि लैंगिक अत्याचार किंवा बलात्कार या शब्दाचा उल्लेख करण्यास विसरले. या परिस्थितीत
- डॉक्टरने विधानांद्वारे त्यांचं मत सविस्तर मांडून आणि शवविच्छेदन अहवालात हे बारीक तपशील का वगळण्यात आले त्याचे कारण सांगितले तर यावर अवलंबून राहता येईल का?
  - वैद्यकीय अधिकाऱ्याच्या पुराव्याचे मूल्य काय आहे आणि या विधानाच्या आधारे आरोपीला दोषी ठरवले जाऊ शकते

- क) एका कैद्याला एका माणसाच्या अंगावर गाडी चालवून ठार मारल्याबद्दल मनुष्यवधाचा आरोप ठेवण्यात आला होता. "X" जो तेथून जात होता तो एक संधीसाक्षीदार होता ज्याने अतिशय वेगाने वाहन चालवलेले पाहिले, परंतु अपघात पहिला नाही. पीडितेचे आरडाओरड ऐकून लगेचच तो त्याच्याकडे गेला आणि त्याला काय झाले असे विचारलं. मृत्यूपूर्वी पीडितेने "X" ला दुखापतीचे कारण सांगितले आणि ज्या वाहनांनी ठोकले त्या वाहनाचे वर्णन केले, परंतु चालकाचे वर्णन करण्याआधीच त्याचा मृत्यू झाला. या परिस्थितीत:
- पीडितेने ही मृत्यूची घोषणा मानली जाईल? पीडिताने "X" ला केलेलं विधान मृत्यूपूर्वीचा जबाब मानले जाऊ शकते का??
  - "X" संधीचा साक्षीदार मानले जाऊ शकतो का? संधीचा साक्षीदार कोण आहे?

Q4) खालील प्रश्नांची तपशीलवार उत्तर द्या (कोणतेही 2)

24

- "वदतथ्ये - मुद्देगोष्ट याबाबत पुरावे दिले जाऊ शकतात" या विधानाचे गंभीरपणे विश्लेषण करा.
- "पुरावा" हा शब्द परिभाषित करा. विविध प्रकारचे पुरावे काय आहेत ते सांगा?
- "इलेक्ट्रॉनिक पुरावा" स्पष्ट करा
- दिवाणी आणि फौजदारी खटल्यांमध्ये चारित्र्य केव्हा संबद्ध असतं ते सांगा.